

BLİŞER NAVAIJ

SÄDDI
ISKÖNDÖRIJ

ÖZTAN HAŞİR

1941

Алишер Навои

~~112734~~

Абрамова. М.

М.

1113-

Вал

М

р

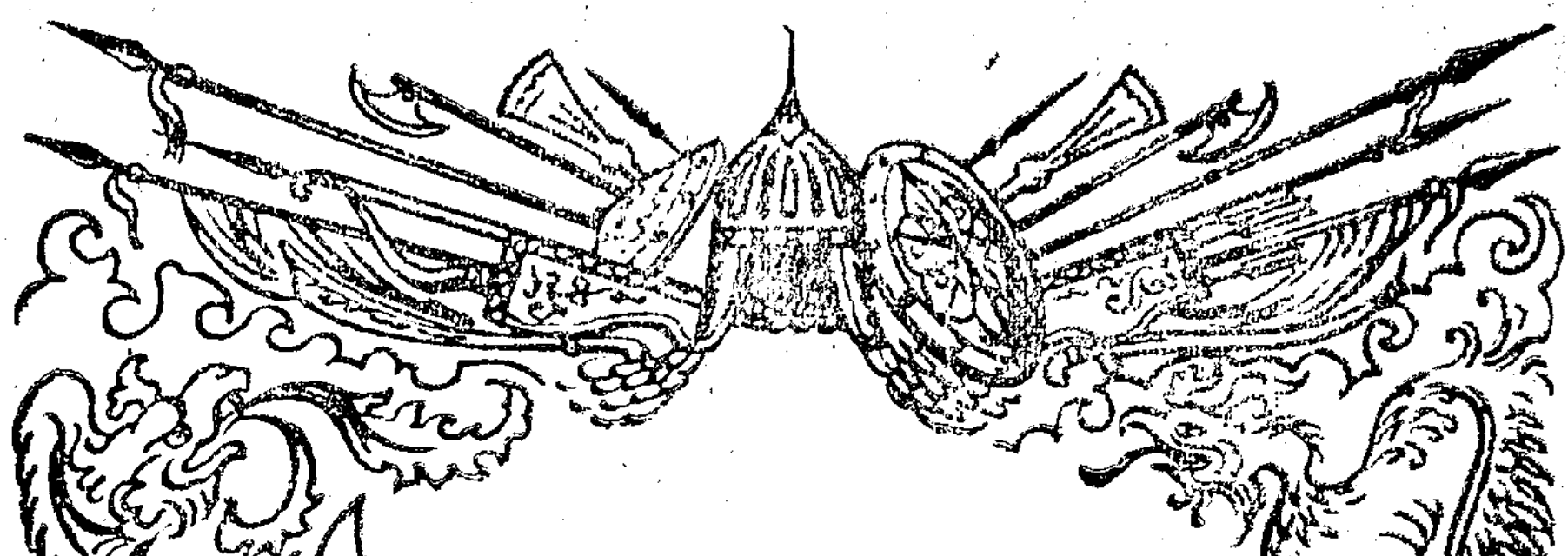

АЛИШЕР НАВОИ

АЛЕКСАНДРОВА
СТЕНА

818.9951

ƏLİŞER NAVAII

SƏDDI
ISKƏNDƏRII

БИБЛИОТЕКА
ТУРКГУ
г. Туркестан

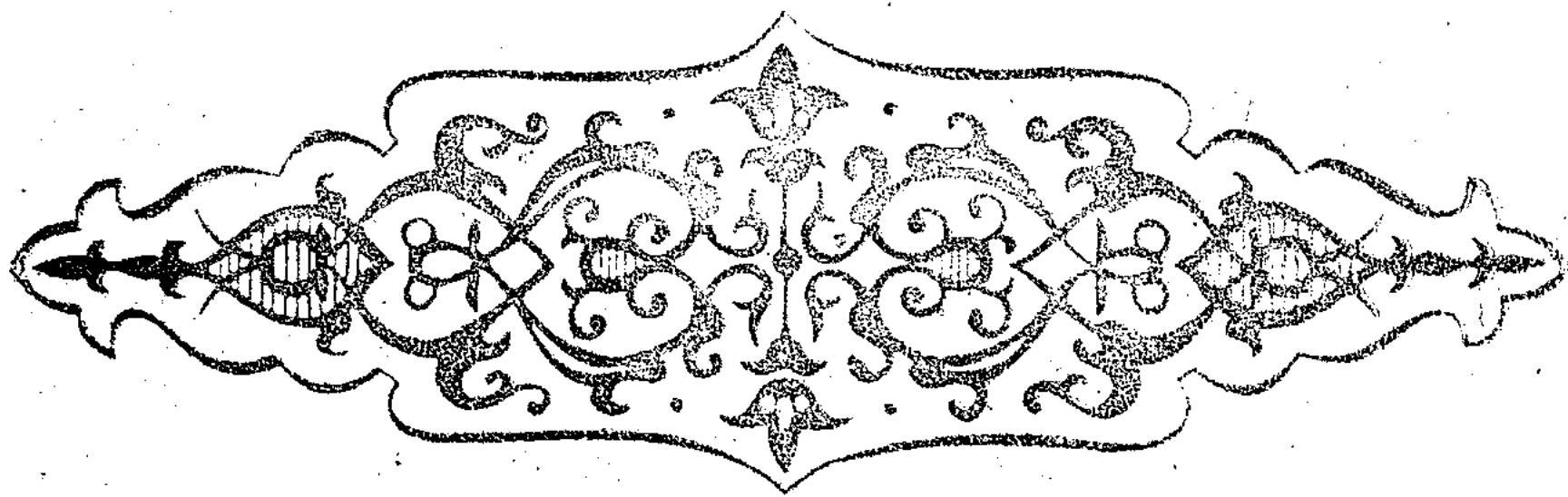
БИБЛИОТЕКА
ТУРКГУ
г. Туркестан

ISKƏNDƏR DASTANININ
BAŞLANIŞI

Ngar əjləgan nəqş Rumi traz,
Acib pərdə, bu nəv' korguzdi raz:

Ki bu tort xəjliki boldi əda,
Ki kok taqiqə saldilər kob səda.

Ki dəvranləri tort min uc juz jil,
Jənə ottuz altiju on aj bil.

Bu muddətdə kimdin kim asar edi,
Ki kişvər kuşa bəl çandar edi,

Tapib beş juz, bəlki min jil əman,
Bu muddətdə məhkumi əhli zəman.

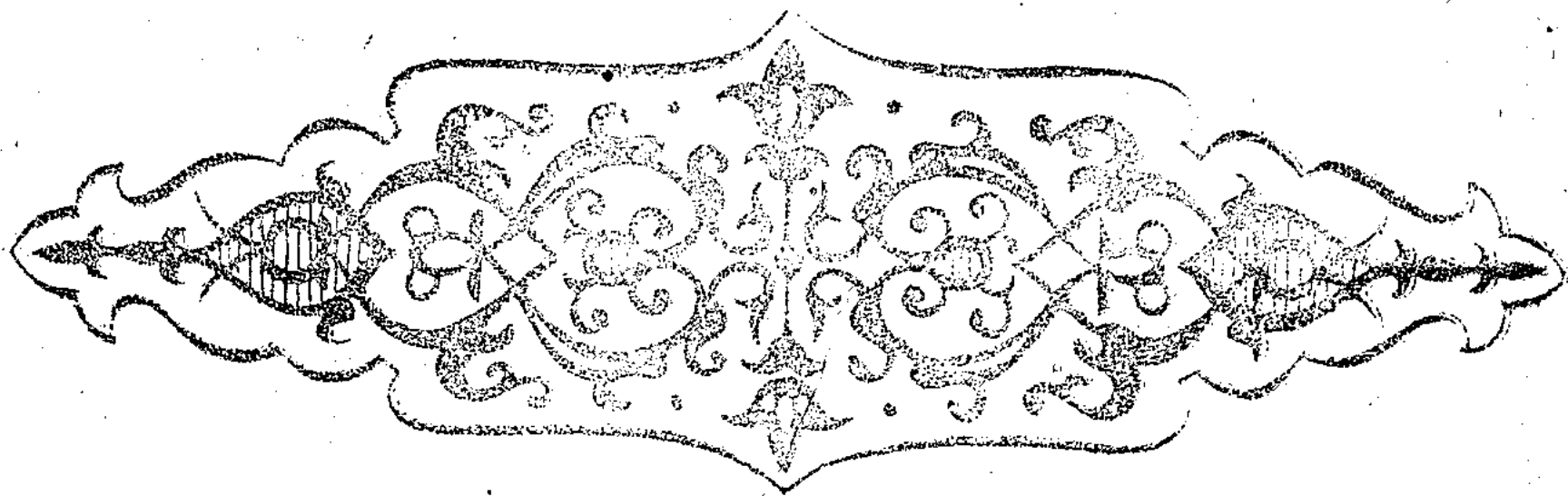
Qilib ulcə xatirəyə kelgəncə iş,
Ələrqə nəsisə olmadı əncə iş.

Ki az vəqt əra şah jəzdanpərəst,
Skəndərgə afaq əra berdi dəst.

Bilingəj, dejiyəndə bir-bir işi,
Ki xəlq etmədi tənri əndaq kşi.

Bu muçməlki vəsf əjlədim zatini,
Qilaj emdi bariniq isbatini.

Həmul tort xəjliki jazdim sutur,
Ikidin son Skəndər etti zuhur.

Rum tarzida tarixini jazib naqşlagan kşi parda acib, bu kabi sirlar korsatdi:

Bu tort tabaqa adaq boldi, bular asman qavatlarigaca kop sēda salgan edilar.

Ularniñ davrlari tort miñ uc juz ottuz alti jilu on ajdir.

Bu muddat icida olkalar zēbt etkan çahandar bolganlar,

beş juz, balki miñ jil aman turib va zaman ahli unga mahkum bolgan.

Bu muddatda xatirga kelganca kop işlar qildilar, braq,

ular xudaçoj Iskandarniñ az vaqt icida qilqan işidek işni qilaalmagan edilar.

Unin har bir işi ajtilganda, ja'ni tanri undaj kşini jaratmaganini biliş mumkun.

Unin zatini çuda qisqa vasf etdim, endi bularniñ isbatiga kirişajin.

Bu jazganim tort tabaqaniñ ikkincisidan soñ Iskandar zuhur etdi.

Kəjanijlər olgəndə bir-bir nhan,
Ki Daraj Bəhmənqə qaldi çhan.

Mubahat etib təxt ilə taç əңə,
Berurlər edi şahlər baç əңə.

Bu fürsət əra valiji Rum rus,
Şəhi erdi ati məlik Fəjləqus.

Məlikvəş kelib hər sfati ənin,
Mələkvəş vəle pak zati ənin.

Nzamijki nəzm əhliqə şah edi,
Bu şəh sərguzəştidin agah edi.

Ktabidə der caq nşanın ənin,
Bu jənliq dedi dastanın ənin:

Ki nəsl icrə joq erdi pəyvənd əne,
Murad erdi aləmdə fərzənd əңə.

Bu səvda salib çismiçə pec-pec,
Ki bolməş edi ul təmənnasi hec.

Məgər bir kun avdin alib konli bəhr,
Tərəv birlə əjləv edi əzmşəhr.

Korundi joli uzrə vəjranəi,
Jumurgan fələk zulmi kaşanəi.

Taşi xəstələr konli jənliq sinuq,
Ici matəmilər icidek buzuc.

Bu vəjranə icrə şəhi bəxtijar,
Səba səjrini surdi beixtijar.

Korarkim qojar həmi bir hamilə,
Qərin qalmajin ruh əңə çismilə.

Jatib alidə tifi zaru zəvun,
Cekib gəh-gəhi jiqlaçan jənliq un.

Bolub şam rihlət ənəniç kuni,
Kelib gah, gəh joq oçulniç uni.

Unigə bukim jiqlamaçni qatib,
Əna sozi ani məgər jiqlatib.

Kəjanilər bir-bir joq bolganda, çahan Daraji Bəhməngə qaldı.

U taxtu taçı blan faxrlanar, şahlar esa unga baç berur edilar.

Bu vaqtda Rum—rus elinin hakimi məlik Fəjləqus namli şah edi.

Unin har sfati şahana, lekin taza zati məlikalarga oxşaş edi.

Nəzm ahliga şah bolgan Nzamij bu şahnin sarguzəştidan xəbar-dar edi.

U oz kitabida unin kelib ciqiş caqini sozladı va unin dəstani-ni bu janlıq dejdi:

Fəjləqusnin nəslida jaqin qarındaşı joq, unin alamda birdan-bir maqsadi farzandga ega boluş edi.

Bu savda—maqsad tanasiga ot salar, braq maqsadi—tamanna-si hec juzaga ciqmas edi.

Bir kun koqli avdan bahra alib, xursandcilik blan şaharga ke-ləjatganda

joli ustida falaknin zulmi blan jemirilib vajranaga ajlangan bir ka-şana korundi.

Vajrananın taşqi tamani xəstalar koqli kabi siniq, ici matam tutganlar icidek buzuq edi.

Bəxtijar şah bu vajrana iciga oz şamaldaj capqir atini beixtjar surib kirdi.

Bir hamila xatinnin tuqqanini kordi, lekin unin çismi va ruhi bir-biriga jaqin emas edi.

Aldida balasi zar-xar jatmaqda, gah-gah jiqlaqan kabi ta-vuş ciqaradi.

Ananın songi kuni kelgan, ja'ni olgan, lekin oqulnin həligi-daj tavuşi kelib turmaqda edi.

U caqalaq oz tavuşiga jiqlamaqni aralaştirar, goja ananın əzə-si jiqlatgandaj bolar edi.

Salib cun ələrqə nəzər Fəjləqus,
Degil tuşti konliqə nari məçus.

Bujurdiki məhrəmvəş el jettilər,
Olukni həm ul jergə dəfn ettilər.

Ozi tifi ni aldi i'zaz ilə,
Qilur erdi pərvərdə juz naz ilə.

Skəndər ətab oqli bildi əni,
Olardə vəliəhd qildi əni.

Muərrix janə nəv' həm surdi soz,
Ki nisbətə Daraqə jetkurdi soz:

Ki Daraqə berdi qizin şah Rum,
Jəsab zeb ilə ujləkim nəhl mum.

Bir iş boldikim bəmədara əni,
Ətasiqə qajtardi Dara əni.

Həmanaki sur əjləgan tun səhab,
Sədəfəqə tokub erdi durri xuş ab.

Cu vəqt oldi faş əjlədi ul sədəf,
Durikim çan tapti əndin şərəf.

Jənə bujlə soz daqi məzkur erur;
Ki tə'rix i furs icrə məstur erur:

Ki aləmdə ikki Skəndər emiş,
Ki ikkisi dəvrəndə davər emiş.

Biri ulki, Dara ilə qildi rəzm,
Biri bulki, səd baqlaju qildi əzm.

Və lekin bu fursətdə Daraj dəhr,
Berur erdi bu qissədin elgə bəhr

Ki çami səfa urdi elgə səla,
Ki Çamijqə jetkurməsin həq vəla.

Skəndər işi erdi mənzum ənə,
Bari haləti erdi mə'lum ənə,

Mənə həm cu məşqulluq bu edi.
Təvarix alimdə otu edi.

Fəjləqus ularga nazar salgac, goja konliga atasparast maçusilarnin oti tuşti.

Şah, mahramlariga bujurdi va olukni u jerda dafn etdilar.

Şah ozi şafqat va izzat blan balani aldi, juz naz blan parvariş qilabaşladi.

Unga Iskandar nam qojib, oz oqli deb bildi, oluş vaqtida oz orniga valiəhd qilib ta'jinladi.

Ba'zi tarixcilar başqaca soz ham jazganlar, ja'ni Iskandarni daraqa jetkazib baqlajdilar.

Goja, Rum şahi qizini əsəl əri oz ujasini jasagandaj zeb blan zijnatlab Daraqa bergan emiş.

Jaqimsiz bir iş bolib qalib, Dara qizni atasiga qajtardi.

Braq, toj bolgan keçasi bulut sadafga xuş suvli dur tokkan edi.

Vaqtı kelib jetkac, u sadaf durni juzaga ciqardi va bundan çahan şaraf tapdi.

Jana farslar tarixida bundaj bir soz jazilganki:

Goja, alamda ikki Iskandar bolgan, ikkisi ham davranda xoçajinlik qilgan emiş.

Biri Dara blan uruşgan va biri səd baqlab oz jurtiga qajtgan Iskandardir, dejdilar.

Lekin bu fursatda dunja padşasi bu qissadan elga bahra berməqda edi.

Ja'ni, Çamij oz Iskandarnaməsini oquşga elni caqirmaqda edi (unun çamiga tanrı bəla jetkarmasin.)

U, Iskandar işini manzum qilmaqda, cunki Iskandarniñ barca hatı unga malumdur.

Menga ham şuqullanadigan jumuş şu edi, tarixlar qarşimda qatarlangan edilar.

Bu jerdə meni cunki əçz etti lal,
Opub jerni, danadin ettin səval.

Skəndərgə ikki ekanni ədəd,
Cu alində təhqi q edi, qildi rəd:

„Ul işlər,—dedi,— bizgə vaqi' durur,
Guvahi əni q nəssi qati' durur“.

Ənindəkki əslin Nzamij dedi,
Həmul nəv' fərzanə Çamij dedi:

Kim ul Fəjləqus oqlı ermiş jəqin,
Eməs əhl tə'rix tərdidi cin.

Qilindi cu təhqi q tədqiq ilə,
Qilaj emdi tədqiq təhqi q ilə,

Bu jənli q bəjan etti tə'rix sənç,
Ki cun javər oldi sərəji spənç.

Skəndərnı tabti məlik Fəjləqus,
Jəsəb mulkin əndaqki zəba ərus.

Acib bəxşişu bəzl əbvabini,
Tuzatti bəse sur əsbabini.

Mulukanə tərtib-ajin bilə,
Jarutti kozin ul çhan bin bilə.

Qilib hifzigə kecə-kunduz qjam,
Fuzunraq etib dəm-bədəm ihtimam.

Berib pərvərişqə munasib xuriş,
Munasib xurişdin tapib pərvəriş.

Əni əsrəmə j kax əjvan əra,
Jəsəb jər koql ul icrə, bəl çan əra.

Nucukkim teniz durri şahanəsin,
Teniz joqki, kan lə'l jəkdanəsin.

Ənə tegrukim boldi ləfzi durust,
Təəllum işi vaçib oldi nuxust.

Nəqumahs alində dəstur edi,
Ki hikmətgə aləmdə məşhur edi.

Xuddi şu pajtda meni açizlik lal etdi va jerni opub, danadan saval qildim.

U bu masalani muhaqqaq bilgani ucun, Iskandarnın ikkita ekani-
nini rəd etdi.

U „bu işlar bizga əjan, buniñ guvahi qat'ij dalildir“ dedi.

Ja'ni əslda Nzamij qandaj degan bolsa, bu xil fikrni danışmand
Çamij ham şundaj ajtdi:

Iskandar bitta bolib Fajlaqus oqlı dev tanilgandur; tarix ahlla-
riniñ gumani cin emasdir.

Bu narsa diqqat blan haqiqat qilindi, endi haqiqat blan jazişga
kirişajik.

Tarixci bu kabi bajan etdi: otkunci dunja Fəjləqusga hamrah
bolgandan kejin,

u Iskandarni tapdi, mamlakatni zeba kelindaj jasantirdi.

Ihsan-saxijlik eşiğini acib kop toj asbabini tuzdi.

Şahana tərтіb-adat blan kozini u çahanbin—Iskandar blan ja-
rutdi.

Uni asraşga keca-kunduz kirişib, tarbijasiga ahamijatini dəm-
badəm kucajtirabardi.

Parvariş qiliş ucun munasib taam berar, u munasib avqatlar-
dan parvariş tapardi.

Uni kaşana-ajvanda asramadi, uniñcun koñul, balki çan arasi-
da çaj jasaki.

Xuddi deniz şahana durini, deniz emas, kan oziniñ teni joq
la'lini parvariş qilgandaj asradi.

Uniñ tili ciqqan pajtda, dast avval ta'lim işi zarur bolib qaldi.

Uniñ aldida Naqumahs degan alim xizmatci edi, u hikmatda
alamda maşhur edi.

Spihr əvçiqə fikri sur'ət nəmaj,
Fələk səjridin raji müşkil kuşaj.

Nəzər cavukin cun qilib tezbin,
Bolub naziri vəçhi əjniljəqin.

Kşi joq bilik icrə manənd ənə,
Ərəstuji fərzənə fərzənd ənə.

Cu tədbir ilə dəf' afat etib,
Ənin rəjridin şəh mubahat etib.

Bari ilm əra ujlə sahib kəmal,
Ki kamil əniñdek tapılmaq məhal.

Skəndərnə danaqə tapşurdi cust,
Ki danişniñ avraqin etkəj durust.

Ozigə şərəf bildi dana muni,
Ki ul vaqif erdi vəladət kuni.

Baqib cərxniñ bərcə halatiqə,
Kəvakibniñ iqbalu afatiqə.

Korub mustəqimin, bilib raçin,
Jazib erdi məvludinə taliin.

Qilib hukmlər ancə ərqamidə,
Rəqəmlər qojub erdi əhkamidə.

Kim ul tifi fərrux pəji pak zad,
Şəhi bolqusi pak fərrux nəhad.

Jeti kok uzə şəvkəti jetgusi,
Jurub rub' məskunni fəth etgusi.

Kirib şahlər qulləri saniqə,
Bojun qojqusi təvq fərmaniqa.

Spihr əvçiqə jetkurub himmətin,
Fələk taqidə calqusi nəvbətin.

Cu həj'ətdə təb'i çədəl qilqusi,
Fələk müşkilatini həl qilqusi.

Qilib xurdədan təb'i hikmətni qism,
Bəse jerdə saz etgusidur tilsim.

Unin fikri asman iciga sur'at blan kirar, falak sajriga qarab,
aqli muşkullarni acar edi.

Nazar atini tezlatgudaj bolsa, haqiqat juzini korar edi.

Bilim icra unga manand kši joq, danişmand Ərəstu unga far-
zanddir.

U tadbir blan afatni daf' etar, unin aqlidan şah faxrlanardi.

Hamma ilmda şundaj jetuklik egasi ediki, uniñdek kamil—je-
tuk kşiniñ tapilmagi mahal edi.

Şah bilimnin varaqlarini organsin deb, Iskandarni bu danaga
tezda tapşurdi.

Dana buni oziga şaraf bildi, cunki unin tuquliş kunidan xabar-
dar edi.

U, asmanniñ hamma halatiga, julduzlarniñ iqbal va afatiga qa-
rab,

ularniñ toqriligini va egriligini korib, tuqulgan balanin (Iskan-
darnin) taliini jazgan edi.

U oz jazuvida kop hukmlar qilib,

u balanin qut ajaqli, taza zatli, baxtli şah bolaçagini va quji-
dagilarni jazgan edi:

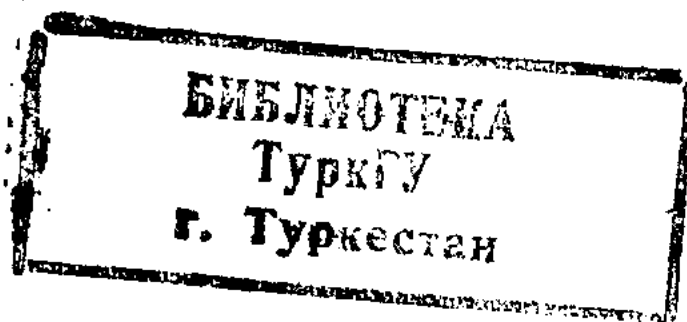
Ja'ni unin şavkati jetti qabat asmanga jetadi, u jurib butun
jer juzini fath etaçak.

Padşahlar qullari qatarioqa kirib, bujruq, farmaniga vojun ega-
çak.

Himmatini asmangaca jetkazadi, falak-asman qabatida naqara-
sini calaçak.

Haj'at ilmida tab'i tez harakat etaçak va asmanniñ muşkullik-
larini həl qilaçak.

Taza fikrli, muhakimali, tab'i hikmat ilmini oziga qismat qilib
alib, kop jerda tilismlar tuzgusidir.

Rjazi bilə tuzgusidur rəsəd,
İlahi bilə fitnə aliqə səd.

Çan mulkini cun məqər qilqusi,
Təniz icrə jillər səfər qilqusi.

Ənə həq nəsib əjləban xuşku tər,
Jurub fəth qilqusidur bəhrü bər.

Həkim ənləmiş erdi cun bərcə hal,
Bu iqbalın erdi işrət sgal.

Murəttəb qilib ləvh irşadini,
Ənə qildi tə'lim bunjadini.

Qəju işki tə'lim qilqan zəman,
Eşitmək həman, erdi bilmək həman.

Bilib bolməs erdi təvəqquf ənə,
Qilur erdi turluk təsərruf ənə.

Bu jənliqki tə'dad boldi sfat,
Həmana on ancəni kəsəb etti bat.

Bilik kəsəbini qildi ta çani bar,
Hunər bildi ancəki imkanı bar.

Cu tutti musəlləm kəmalatın el,
Dlavərliq əmrigə rust etti bel.

Ne işkim spahiqə nəf' əjləgəj,
Ki əndin ədusini dəf' əjləgəj.

Gəhi mərkəb uzrə siləh şor edi,
Jajaqliqdə gəh vərzişi zor edi.

Demajkim oqi acti tari zrih,
Ki tari təxəjjuldin acti grih.

Snani bilə tikti əxtər kozin,
Ne əxtər kozin, cərx əxzər kozin.

Ənin tiqi xarəni qildi şkaf,
Ki kimuxt qəbradin etti qlaf.

Kəməndinki cin-cin qilə başladı,
Fələk qəl'əsi burçiqə taşladı.

Matematika bilimi bilan rəsəd tuzadi, ilahi bilim bilan fitna aldiga səd—qav jasajdi.

Çahan mamlakatini qarargah qiladi, deniz icida jillar boji safar qiladi.

Unga tanrı hol va quruqlikni nasib etgan, u jurib jer va suvni fath etaçakdir.

Barca hallarni həkim anlagan edi. Bu iqbalidan işrət sahibi bolgan edi.

Jol korsatuci ta'lim asbablarini tərrib qilib, unga ta'lim berişga kirişdi.

Qandaj işni bolmasin orgatgan vaqtda, ta'lim berganda uni eşitgan zamanaq bilib alar edi.

Biran ilmni bilib algandan kejin toxtav turmas edi, organiş ucun turlik jollar bilan unitasarruf qilar edi.

Juqaridagi jazilganlardan kora on xissa artiq sfatni tezlikda kasb etdi.

Çani barica bilim organdi, imkan barica hunar organdi.

El—xalq unın kamalgajetganiga qajil bolgac, Iskandar dilavarlik işlarini organişga bel baqladi.

Qajsi işki unın askarlariga naf' jetkuzib, duşmanlarini qajtarişga kerakli bolsa, ularni organdi.

Gah at ustida qural bilan ojnar, gah jajavlikda pahlavanlikka adatlanar edi.

Unın oqi savutniñ iplarini acti, jecti demaj, hatta xəjalniñ tuginini acardi.

Najzasi bilan julduz kozini tikib qojdi, julduz emas, kok asmanniñ kozini tikdi.

Unın tiqı taşlarni kukun qildi va jer carmidan oziga qlaf qildi.

Kamandini orav-orav, falak—asman qal'asiniñ iciga taşladi.

Qəcan gurzini qildi xara nəbərđ,
Qətiq xarədin kokkə jetkurdi gərd.

Cu məjdan əra zor çismin tuzub,
Curuk ip kəbi əzdəhani uzub.

Vəgər raji birlə bolub carəsaz,
Dlavərliqə kucgə bolməj njaz.

Bari işdə bir jergə jetti işi,
Ki mumkin eməs əndaq olmaq kşi.

Ətasi daqi cun surub erdi umr,
Vda' etkəli jetkurub erdi umr.

Qədinin xəmidin bilib erdi xəjl,
Ki çismiqə tufraq sari boldi məjl.

Quvasini zə'f əjləgan caqdə sust,
Skəndər bolub erdi şəhliqdə cust.

Ozi boldi tənriqə pozış pəzir,
Skəndərqə tabşurdi taçu sərir.

Cu oqlıqə təxtini qildi məqam.
Ozi əjlədi təxtə sari xram.

Həmana iki şax berdi dərəxt,
Birin jondilər təxtəu birni təxt.

Ne quşqəki bir şaxi məskən durur,
Jənə şaxi sonra nşimən durur.

Skəndər cu kordi əta mərgini,
Jəqin erdi qilqəj çan tərkin.

Cu mustəvli oldi bu nijət əndə,
Əta qilmış erdi vəsijət əndə:

„Ki mulkumdə beganəni qojmaqıl,
Şəbstanımə janəni qojmaqıl!

Hərिमim əra kirmasun hec jat,
Ki bolqəj əndə pərdəpərdə at!

Seni istəvan tabqanimdin murad.
Budurkim, qəcan əjləsəm xəjr bad:

Qacanki gurzisini taş blan uruştirsa, qattiq taşlardan asmanga gard jetkazardı.

Majdan bojlav zor çasadını namajan qılsa, azdahani curuk ip kabi uzıv taşlardı.

Agar aqlı blan caralar izlagudaj bolsa, dilavarlık va kucga jalinmas edi.

Hamma işda ham jetuk boldı, bundaj kşi bolmaq mumkun emas edi.

Atası ham umr surgan, eadi umri vda'laşışğa jetıv qalgandı.

Qaddınıñ xəm bolganıdan, tanasınıñ tufraq sajin majl qilganını adamlar bilganıdı.

Quvatını zaiflik sust qilgan caqda, Iskandar şahlikda usta, caq-qan bolgan edi.

Ozi tanrınıñ amrını qabul qiluci bolıv, taç, taxtını Iskandar-ğa tapşurdı.

Oqlıga taxtını maqam qıldı, ozi esa taxta tabut sari jurdı.

Daraxt bergan ikki şaxnıñ birini jonıv, taxta-tabut, birini taxt qıldılar.

Daraxtnıñ bir şaxı quşğa jatıv turaturgan makan bolsa, başqa şaxı oturadıgan çaj boladı.

Iskandar ata olumını korgac, ozi ham çahanni tark qılışğa ja-qınlaşğandaj boldı.

Bu nijat, ja'ni dunjani tark etiş uni culoqav aldı, lekin atası unga bundaj vasijat qilgan edi:

„Meniñ mulkınga begana kşini otquzma, jataqınga bolak kşini kirgizma!

Meniñ haramxanamğa hec jat kşi kirmasin, u meniñ namus pardamni jirtıv, şuhrat tabmasin!

Seni istav tapişimdan maqsadım şukim, qacan dunjaga xajrvad qilsam,

Sen olsan cu qaim məqamim menin!
Bəbad olmaqaj nənu namim menin!"

Bu soz jadiqə kelgac, oldi zərur,
Jeturmak əta pərdəsiqə surur.

Həmijjət daqi mani' oldi bəse,
Ki jeldin zlalıqə tuşgaj xəse.

Əta sogini əjləgac bərtərəf,
Səriru ngin tabti əndin şərəf.

Əta təxtini cun məqam əjlədi,
Tuzub rud ahəni çam əjlədi.

Əjaqci, ber ul saqəri qəmzidaj!
Demə qəmzidaj, çam matəmzidaj!

Ki əndin sumursəm qəmim qalməsun!
Əta sogidin matəmim qalməsun!

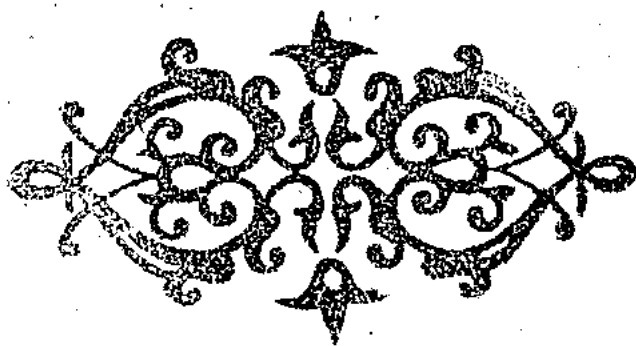
Muqənnij, qilib saz rudi nəşat,
Ənin birlə tuzgil surudi nəşat!

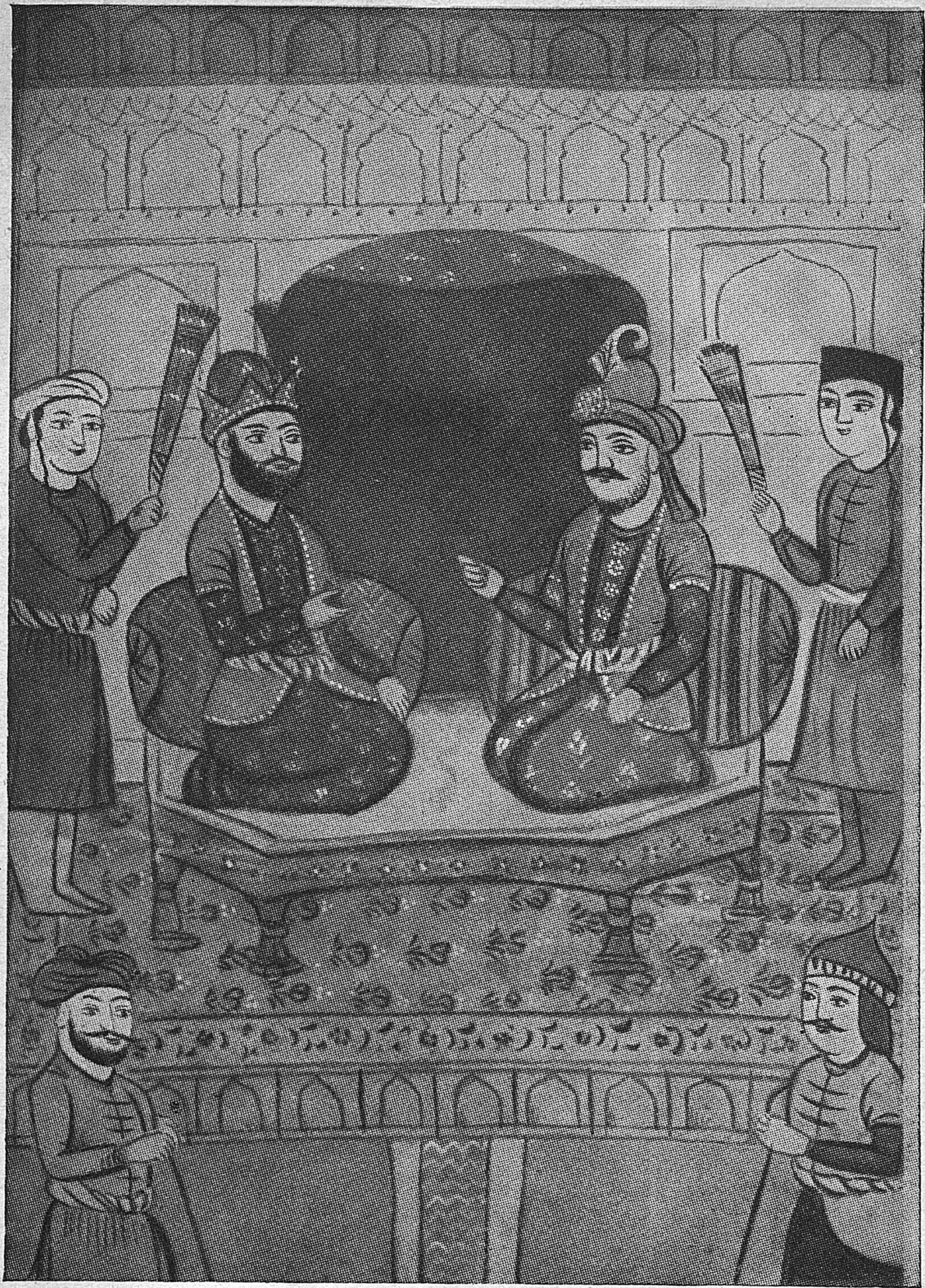
Ki soz təxtidə boldim aramgir,
Boləj təhniyə bəzmidə çamgir!

Nəvəij, çhannın frıbin jemə!
Xrəd alidə nəqşu zəbin demə!

Cu dəvran işi bəvəfaliq durur,
Fuzun şahliqdin gədaliq durur!

Gədəjiki qəjd olqaj əndin jraq,
Muqəjjəd çhandardın jəxşiraq!

sen menin ornimni basadigan bolsan, menin nam va namusim
şamalga savrilmasa!"

Bu soz jadiga kelgac, atasinin qulaqiga şadlik jetkaziş zarar
bolib qaldi.

Əlləqandaj bir şamal unin zlal suvlariga xəs tuşurmagaj
degan hamijat ham unin dunjani tark qilişiga mani' boldi.

Atanın matamini bartaraf qilgac, undan taxt va muhr şaraf
təvdi.

Şundaj qilib atasinin taxtiga olturdi, rud degan muzika alatini
sazlab, çamga taman məjl qildi.

Saqij qəm tarqatuci pjalani, qəm tarqatuci emas, matam tarqa-
tuci çamni ber.

Undan şimirib qəmin, ata əzəsidan matamim qalmasin.

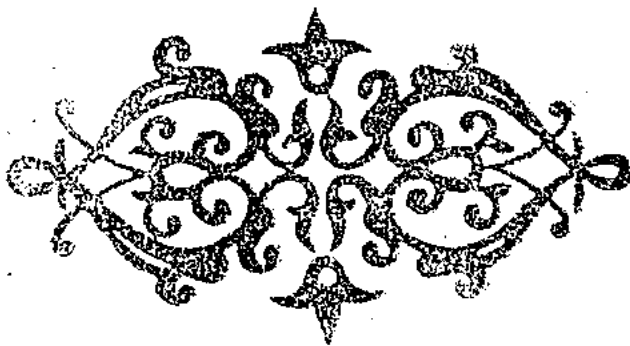
E məşşaq, bizni quvantiruci rud alatini sazla va u blan şadlik
qoşuqlarini ajt!

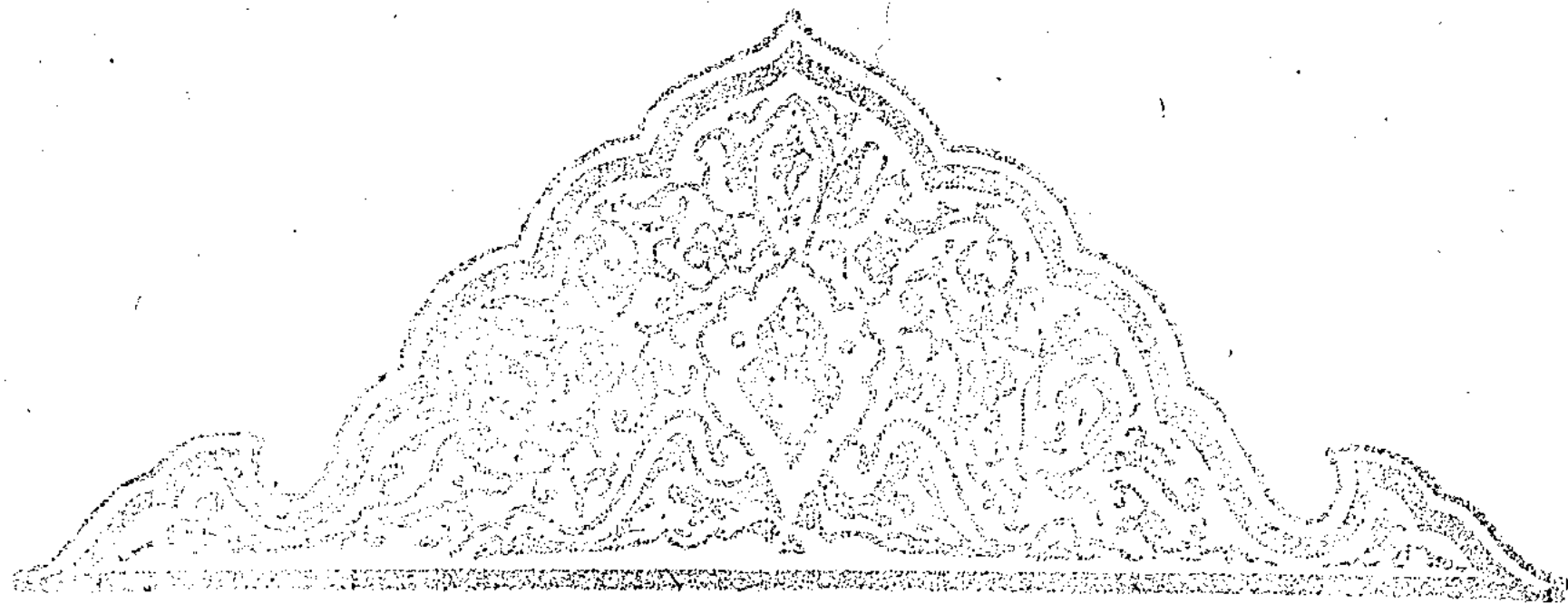
Cunki soz taxtida aram aluci boldim, mubarakbad bəzmida
çam aluci ham bolaj.

Nəvaij, çahannin frivini jema, aqllik adam aldida unin naqş va
zebini ajtma.

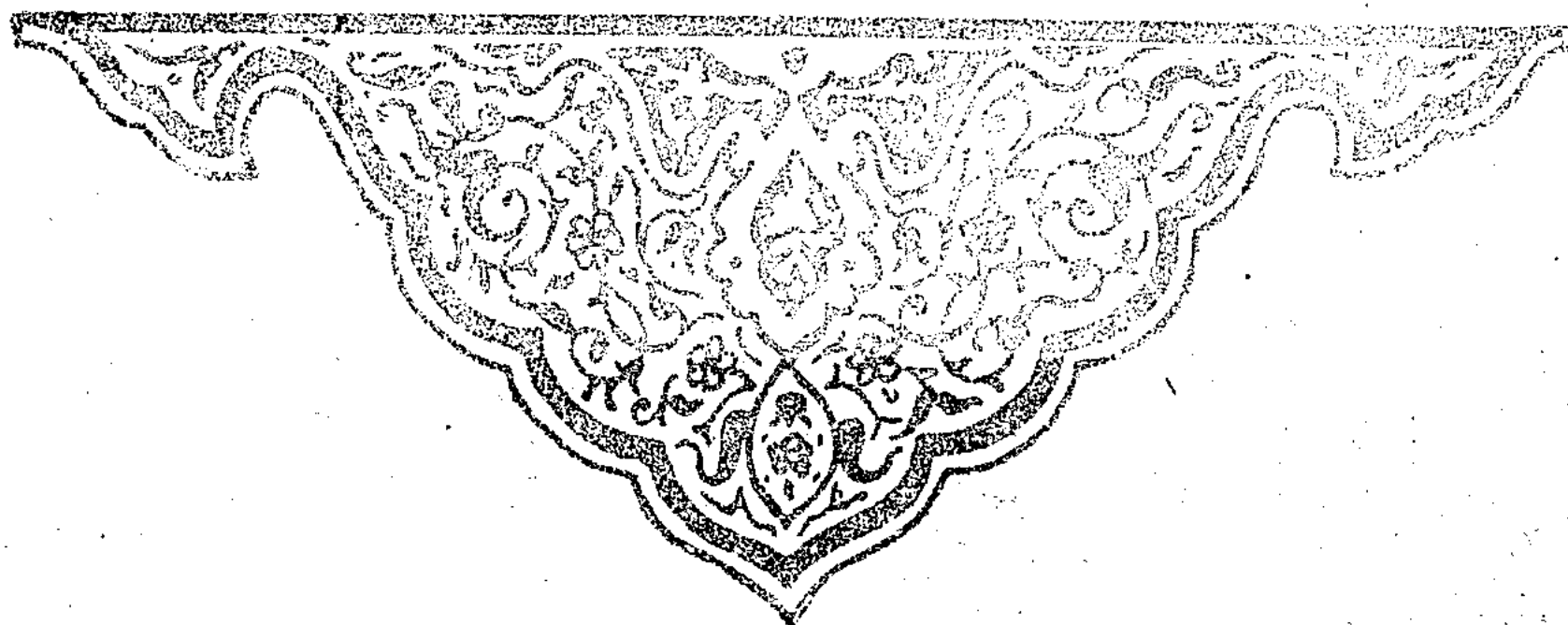
Cunki davrannin işi bevafalikkidir, şahlikdan kora gadalik afzal-
raqdir.

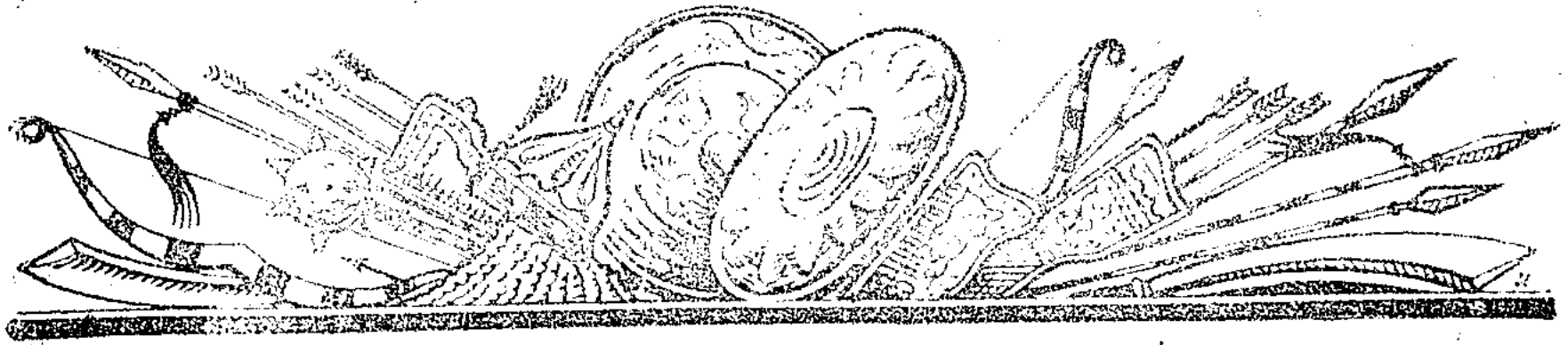
Kşandan uzaq bolgan gada, kşanlı çahandardan jaxşiraqdir.

HIMMƏT HUMAJININ BƏLƏND
PƏRVAZLIQI TƏ'RIFIDƏ

Birəvkim ənə himmət oldi bələnd,
Erur aləm əhli əra ərçmənd.

Kşi nəqdi gər bir qəra mis eməs,
Əgər himməti bolsə muflis eməs.

Əni ənlə mufliski, joq himməti,
Cu joq himməti, joq əniñ hurməti.

Bu rəsm oldi ajini dəjri fəna,
Ki hurmət tapar kimdə bolsə qna.

Cu himmət erur kimijaji vuçud,
Ki əndin tapər i'tibar əhli çud.

Birəvkim əniñ kimijadur fəni,
Əni desa bolqəj el icrə qənij.

Qnadur cu el hurmətiqə səbəb,
Ənə ihtiram etsələr joq əçəb.

Birəvkim əniñ himməti joq erur,
Qənij bolsə həm hurməti joq durur.

Tutəj dun sfət kimsəniñ gənçi bar,
Tunu kun əniñ hiفزidin rənçi bar.

Pəşizi əgər tugdi ersə ləim,
Mudam acmaqıdin tapər konli bijm.

Desəkim: acaj tanlə, jaxud bugun,
Tugar ul tugungə jənə bir tugun.